

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldéseért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-utca (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.
Nyitlári cikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 1871 jan.—dec.	10 ft — kr. o. é.
Félévre „ jan.—jun.	5 „ 50 „ o. é.
Évnegyedre „ jan.—mart.	3 „ — „ o. é.
Két óra „ jan.—febr.	2 „ — „ o. é.
Egy óra „ „ „	1 „ — „ o. é.

Az esti kiadás külön kúldéseért a vidékre 1 ft 50 kr.
Félévre „ „ „ „ „ „ 80 „
Évnegyed „ „ „ „ „ „ 40 „
Két óra „ „ „ „ „ „ 30 „
Egy óra „ „ „ „ „ „ 20 „

Sincerizáljunk.

Udvarhelyszék, 1871. elején.

III.

Már „csak azért is“ kijelöltem tehát magamat? Hm. Minő jellememhez nem illő henczégés lenne ez! Nem, „csak azért sem!“ Én kenyér- és diosvágyam, s minden más emberi gyarlóságommal, nevezetesen a képviselő-jelöltséggel is — a közjó előnyére — komolyan állomtat (bár így tenne sok bús pártióta) s abban állapodtam meg, hogy e helyett a poroszok inváziójáról — a baloldal itteni propagandájának mibenlétéről szereznek magamnak biztos tudomást.

Mindinkább meggyőződöm afelől, hogy V... Jóska barátom leleplezése valószínűleg alapulnak. Az is bizonyos, hogy ő az itteni érdek és familiáris zugpolitika celszövényeibe mélyen be van avatva. Ennek sok hasznát vehetni még.

Csakugyan igaz tehát, hogy az új honalapítók, az új népboldogítók zakatolnak, hogy hajhásznak Udvarhelyszékben szanaszét, s hogy az „Igazmondó“ egy évi folyamát árulják gratis a választóknak votumért cserébe, hogy ingyen sőt igérnek, hogy jelöltjük catholicus hitre tér, hogy stb. Hanem az is igaz, hogy itt a balpolitikanak még nem sikerült komolyabb hódításokat tenni: itt a gazdasági dohos mag nem talál termékeny talajra.

Ennek oka abban keresendő egyfelől, mert a módosabb székelység józan többsége érzi, belátja, sőt igen jól tudja, hogy a székelyföldön általában nem tanácsos szelet vetni, mert a kik erre vállalkoznak, bizonyosan vihart fognak aratni; a kik az alvó oroszánt főlébrésztik, legelsőb is őket fogja az széttegni; és másfelől keresendő abban, hogy itt nálunk az egész baloskodás — úgy a mint jelentkezik — nem egyéb, mint ócska köpenyeg, mely alatt a meglazult nepotistius, s a családiconnexionális politika hamis portékáit visszazseretnek csempészni; csak olyan miniature status-osny-féle mozgalom, melynek sikerültével a széki terrorizmus régi kényuralmát ismét nyelbe kellene ütni; csak lépvessző, melynek segítségével ama czél elérésére gimpliket igyekeznek fogdosni; csak amolyan mesebeli állatbőr, melynek felöltésével a nyáj közzé lehetne lopózkodni...

különben könnyű nekik hazard játékokat üzni: nem sok veszteni valójuk van, kivált ha az Üristen az apák vétkeit a fiakban még jobban kezdi meglátogatni. — És Udvarhelyszék józan többsége mind igen jól tudja, igen jól látja ezt, s éppen azért fordul elszületlen ámitásaiktól...

De hát aztán az ellenzéki jelölt nálunk mit akar? mit gondolt, hogy még címzet is leletve? azt hiszi, itt erre sokat adnak? Hja, O. B. poétai kedélyü „kebedús“ ember; mint ilyen az ő nemzeti turulmadárral együtt rózsafelhők fölötti régiókban csapong; földi dolgokkal az egy étkezésen kívül nem foglalkozik; az itteni prózai dolgokat legfőlegbe madártávtól ismeri, s onnan rózsaszinben szemlélgeti; innen van talán, hogy az udvarhelyszéki 48 előtti, de újabb kiadásu reactio odiosus ügyéhez csatlakozott? Hajh jó uram! Egy Wesselényi, egy Pálfi, egy Keller, stb. és „a széki kis zsarnokok“ lángostora Gálfi Mihály, nem ezen zászló alatt harczolva szereztek egykor politikai jó hírnevet Udvarhelyszéknek és örökre maradandó szép emléket maguknak! Ha a régésznek nem is, de a történezsnek tudni kellene ezt és megfontolnia, hogy Udvarhelyszéken „más út“ bajosan vezet mennybe ezentül!

O. B. nimbusának igen terjedelmes körben sokat talált ártani, hogy nevében holmi Sárlos Ádám „úrfi“ demagog programot adogat ki, hogy azzal „mások“ a báró firmája alatt, a könnyen hívőkét tóra vezetni, s keblökben teljesíthetlen vágyakat kelteni iparkodnak, hogy feddhelelen életi egyének reputációjának romjain törekszenek piedestált emelni számára, és hogy ő minden ezen humbugot nemcsak hallgatással fogadja, hanem ő maga is hasonlóval rukkolt a közönség elé. — Hát ezek is Udvarhelyszék népének szellemi, anyagi jobblétére és boldogítására irányzott törekvések? Ha tudná a báró hogy ezen comédia a személye iránt eddig táplált illusiót mennyire lelohasztotta! Nem segít már azon sem Sz. K., sem J. E. támogató nyilatkozata.

A báró mellett agitatókat nagyon jellemzi — egyebek közt — az is, hogy számára népboldogító kortesei, odiosus felekezeti érdekek fölvetéséből is fegyvert gyártanak. — Avagy ez idő szerinti unitárius hitrokonok szympathiái után miért hajhásznak? Támogatás esetére a majd eljövendő hargitai medve bőrért miért kínálják jutalmul nekik?

Nem örömet szellőztetem e kérdést, de tekintélyes egyházi és világi férfiak irányadó véleménye áll rendelkezésemre. Álljon itt abból egyetmás. **Kemény Pál.**

Pest, január 16.

(R.) A rövid derüt ismét boru váltotta fel. A remény egy parányi sugara felcsillámlott, de ismét eltűnt, hogy magával ragadja az örömet, melyet azokban költött, kik a francziák diadalát szívből óhajtják.

Ilyen a hadiszerecsene változékonysága. A pezsgő vérű franczia nép elkorosodulását híresztelték és hitték sokan, midőn III. Napoleon csillaga Sedannál lealkonyult s majdan Metz következett, — de hogy az e helyeken fegyvereit lerakott tömeg nem a franczia nép volt, hanem a caesarismus által fegyelemhez szoktatott, elarult hadsereg, azt megmutatta az utóbbi néhány hónap.

Az az elkorosodulnak híresztelt franczia nép — mihelyt magára volt hagyva — csodákat művelt, melyek hasonmását talán csak az 1848-ki szabadságharcunk történetében lelhetjük fel.

Ugyszólván egy begyakorlott katonája sem volt, éppen így hiányoztak hadi szerei, és rövid idő alatt oly seregeket bírt talpra állítani, melyek a diadalszokott, tehát annál biztosabb önértékeléssel porosz hadakat nemcsak feltartóztatták az előnyomulásban, hanem itt-ott derekasan el is lazították.

Mit Napoleon s kormánya, a milliárdra rugó hadi budget mellett sem voltak képesek felmutatni, felmutatta maga a nép: kisebb nagyobb győzelmeket!

Sajnos, mikép a sors-könyvében úgy van megírva, hogy e győzelmek eddig ne fejlődhesnek ki nagyobb vívmányokká, és alig eredményezzenek a francziák javára egyebet, mint a hazafias feladózás fölötti általános bámulást, s néha-néha egy-egy reménységű felcsillámlását, a mely azonban alig tartja fenn magát néhány napig, és ismét eltakarja a fergeteg „sötét szárnya.“

Mikor lesz vége a poroszok, a civilizációt terjesztő németek öldöklésének?

Ki tudná ezt megmondani?

A franczia nép harczol, és elkecserecsében harczolni is fog bizonyára utolsó emberig, de legalább tudja, miért: nemzeti létének fenntartásáért, míg a német seregek vak engedelmességéből küzdének, nem önként mennek, hanem erőszakkal hajtattak a vágóhídra, hogy eszközei legyenek egy ember kielégíthetlen diosvágyának, hódítási manijának.

A franczia lelkesedése mint az elszunnyadó mécs fel-fellobban, s még vég-erőmegfeszítésében sem fárad el, — a német seregek fikkadni kezdenek, és ha a káplár-páleza nem fenyegetné, inkább mennének hátra mint — ha lehet is — előre.

A mily arányban halasztatik a békekötés, éppen oly arányban terjed a németek között az elégtelenség, a mely már-már hangosan is merészel nyilvánulni a csapat-sorokban, s ki tudja: vajjon ha még hónapokig húzódik a harcz, nem fogja-e a német sereg — minden commandó-szó ellenére is — azt mondani: elég a gyilkosságból, tovább nem harczolunk, hanem barátit jobbot nyújtunk azon derék nemzetnek, mellyel a kereskedés, ipar s tudomány terén eddig is együtt, testvéries egyetértéssel haladtunk.

Sőt ki tudja, nem történik-e majd még több is? Nem fog-e a köztársasági szabadság, az erre különben is fogékony keblü német nép fiaiban föl-ébredni, minek — ha a körülmények csak egy kissé kedveznének, — igen könnyen az lehetne következménye, hogy Bismarck ideálja, a német birodalom, egy szép reggelen, ha nem mállanék is szét mielőlti létrejött, császár helyett praesidenst állítana elére.

Nem csak mi kombinálunk így; a főlebbi eventualitást maga Bismarck sem sorozza a lehellességek közé, azért azon hírek, melyeket ma szélnek eresztenek, holnap dementiroznak, hogy politikájukat maszkirozzák, hogy a világot tétúra vezessék, — azon hírek: miszerint a porosz kabinét, azaz Bismarck most már maga a hitozók leginkább a béke után, — határozottan alaposak.

Mondják, mikép azon feltűnő közeledésnek, melyet Poroszország tanúsít legközelebb a magyaroszlák birodalom irányában, — a mint mondani szokás — bunkója van, és e bunkó abból áll, hogy a béke közvetítését mi vállaljuk magunkra.

Nem tudjuk, e versio mennyiben igaz, de ha csakugyan igaz: — pedig a falevél nem mozog hiába, — vigyázzunk! Csak kaparja ki a tüzből maga Bismarck a gesztenyét.

A Királyföldről.

ar. — Tehát missiojuk van. Ugyan kiknek? Az egyetem 19 ó-száz követének. Miből áll ez elhivatalás? Elmondják ok azon tiltakozásban, mely az egyetem január 14-ki ülésében olvastattat fel, s melyet már előbb élvezni lehetett, terjedelmesebben a „Sieb. d. Wblt.“ idej 2-ik számában.

A tiltakozó „nyilatkozat“ megemlékezik a Királyföld néperől, az összhazáról: hivatkozik a Királyföld polgári egyenjoguságon alapuló municipális intézményeire; utal több királyföldi törvényhatóság jegyzőkönyvi nyilatkozatára, a „törvényes“ alapra, — emlékeztet az 1794: 13 erd. tezkre, s az 1798 april 13-ki Rescriptumra, — s mindezekre oly értelemben, mintha a királyföldi nepoticius-patricius régi rendszeren senkinek sem állana hatalmában változtatni. Mindezekből azon következtetést vonja le, hogy a privilegiumok alapján minden reformnak csak is „a fejedelem és a Királyföld nép képviselete közt kötendő egység“ utján kellene létesítenie — t. i. annak mit „a szász nemzet a közjóval megegyezőnek s a kormánnyal összeegyeztethetőnek“ ismerend fel, ily értelemben várják az 1868: 43 tezk fogantatását.

Jól mondja a „Sieb. Blatt.“ (4-ik szám) az „ifjú szászok eme közlönye, hogy az ily nézetek a maga nagyzás eszevesztségének productumai, melyek felett hiába való lenne vitakozni. Az egyetem többsége is így fogta fel ez ó szász-nyilatkozatot, midőn azt jegyzőkönyvre vételven, egyszerűen a napirendre tért fölőle.

Bizony jó urak, a municipiumok felirási jogából korántsem foly az, hogy a törvényhatóság népképviselet, hogy a parlamenttel egyenjogú törvényhozzási factor s így csak a koronával pactálhat, csak úgy mellesleg engedélyen beleszólást helügyeibe az ország törvényhozzásának.

Tehát ismét kísértének a régi álmodok, holott azt hittük, hogy Schmerling és Reichensteinnal ezek is eltemetettek az actamaturak közé. Az 1794: 13. tezkben említett törvényalkotási jog csak keblü statutákra vonatkozik, de nem a megyeszervezetnek gyökores, országszerte való átalakítására. Aztán nem lehet egy kalap alá huzni a királyföldi népesség egyenjoguságát, a szász nemzetiség középkori privilegiumával; ily törekvés a parlamentarizmus rendszer idejében nemcsak pártatlan és hallatlan, de nevésséges, s így a 19 ó szász egyetemi küldött állított magának 1871-ben monumentum aere perennius!

Különben minket e hőbortos intermezzo el nem bűsít. A 9-es bizottmány kiküldetett; meglátjuk minő operatumot készít és ad az egyetem plenuma elé. Mi jó reményeink vagyunk, mert az egyetem 44 küldötte közül 17 szász a reformerek sorából való, s az egyenjogusági átalakításban bizonynyal melletők álland a 2 magyar és 6 román, a 19 ó-száz ellenében; a municipális comissióban is az előbbiek vannak többségben, s így alig várható országosdít játszó előmunkálat, erre tehát aligha felépíthetők a pergamentek „chimai falá“-t. Ki fog tünni nemsokára a „Sieb. d. Wblt.“ savaival élve: kik tartanak a korszerű „törvényekkel“? kik óhajtják a „reformot“ és kik szolgálják a pófoszkodó önzést, s megtartván maguknak az egyenjoguságot, másoknak a jogtalanságot kínálják.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten jan. 19. 10 óra — p. délelőtt.
Érkezett Kolozsvárra jan. 19. 11 ó. 10 p. délelőtt.

Bourbaki Belfort felmentésére előre nyomul. Berlin, jan. 18. Veszteségünk keleten 1200 ember. A conferentia tárgyalásai jan. 21-ig elnapoltattak.

A „Movimento“ eredeti tudósításai szerint a Lyonból Besancon felé vezető utak el vannak lepve előnyomuló franczia hadtömegekkel, melyek tömérdek szállító-szekeret visznek magukkal. Bourbaki hadseregének létszáma, a tábornoki kimutatások szerint 156.000 emberre megy, kitűnően felszerelve.

Legújabb táviratok.

Bordeaux, jan. 15. (Hivatalos.) Chanzy tábornok jelenti: A ellenség támadásainak mindenütt ellentállunk, főleg a 21. hadtest mutatott heves ellenállást, esztig megtartá állásait s foglyokat ejtett, köztük egy zászlóaljparancsnokot, ellenben a centrum hátrált. Menetünket a hó és jég igen késleltette. — A kormány tiltakozása Páris lövete ellen minden községben ki van szegve. A tiltakozás egyszersmind a háboru folytatása mellett nyilatkozik.

Bécs, január 17. A mai Presse Berlinből azon hírt hozza, hogy Belfort ostroma el nem távolítható nehézségek folytán valószínűleg abban hagyatik.

Bécs, jan. 17. A Tagespresse Lyonból azon jelentést hozza, hogy Bourbakinak hadműveleteivel sikerült Werder tábornokot visszavonulási vonalától elzárni. Altlítólag Altkirchben is franczia csapatok tüntek föl. Altkirch Belfortól keletre mintegy három mértföldnyire fekszik.

Bécs, jan. 17. Werder helyzete aggályt keltő, miután Bourbaki folyton előre nyomul. A poroszok valószínűleg megszüntetik Belfort ostromát s Elsaceba fognak visszavonulni.

Bécs, jan. 16. A párisi keleti homlokról érkezett levelek jelentik: A 12-dik hadtest és a gárda keretében fontos csapatáthelyezések történtek. Boray erőd siralmas és szomorú képet mutat. A kaszárnyák szétrombolvák, azonban az okozott kár valószínűleg nem nagy jelentőségű. Többet szenvedett Nogent erőd, melynek laktanyáit azonban sértelleneknek látszanak. A keleti homlokról is lövettek gyújtó golyók a városba.

Versailles, jan. 18. (Hivatalos.) Schmidt tábornok a Lavalba visszavonuló ellenség üldözése közben Vaigesen túl nyomult előre, és ismét 2000 foglyon felül kerített kére. — Alençon a 16. és 17-ki közötti éjjel, könnyű csata után elfoglaltott.

Lecointre tábornok Newsersből 15-ről Bordeauxba távirja: „A jelentett mozdulat teljesen sikerült. A poroszok már kiüzettek Gien-ből, mely helyből azok teljesen kivonultak. Két zászlóaljunk bevonult e városba; — a többiek holnap fognak bevonulni. Az összes ellenséges hadoszlopok visszavonulásban vannak Montargis és Orleans felé. A poroszok sokkal több embert vesztek, mint mi. Több porosz úszó öletet meg, — köztük Vanderhope ezredes.“

Chanzy tábornok következő napi parancsot adott ki: „A Hiusne-völgyben 11-én a Loire partjain, és Vendome-ig történt szerencsés harczok, s a 12-én Mans körül nyert sikerek után, hol ti összes állásainkban elmentáltak a mecklenburgi nagyherceg, s Frigyes-Károly herceg vezérlete alatti ellenséges haderők főerősítésének, a sereg bizonyos részeinél gyalogatos győngöseség, s megmagyarázhatlan páni remület fontos állások odahagyására vezetett; — mi által mindenik biztonsága veszélyeztetve lön. Tüsténti parancsok daczára, erőlyes erőfeszítés nem kíséreltetett meg, s Le Mans-t cserben kelle hagyni.“

Franciaország a 2-ik hadseregére függeszté tekintetét. Semmi tétozás többé. Az évszak szigorú; — a fáradalmak nagyok; — a nélkülözések szakadatlanok. De az ország szenved, s ha egy szélső erőfeszítés azt megmentheti, senki sem fog tetovázni. — Egyebiránt tudjátok meg, hogy magatokra nézve is az üdv az ellentállásban, és nem a visszavonulásban van. — Az ellenség meg fog jelenni állásaink előtt; nektek őt ott erőlyesen kell fogadnotok, s megsemmisítenetek; csoportosuljatok vezéreteik körül, s mutassátok meg, hogy ti még mindig a coulmiere-i, vilepion-i, jones-i és vendome-i katonák vagytok.“

Városunk börtönállapotáról.

III.

Alkalmatlan a város börtönhelyisége a foglyok szabályszerinti foglalkoztatására nézve is.

Minden jól rendezett állam börtönében a foglyoknak alkalom nyitattik, hogy letartóztatásuk ideje alatt valami munkával foglalkozzanak. Ez nemcsak azért szükséges, hogy ama szerencsétlen elvonassanak a büns gondolatoktól, hanem hogy egyszersmind szokjanak becsületes munkás élethez; ébredjen fel bennök a munkaszeret, hogy midőn majd kiszabadulnak, használható tagjai legyenek a társadalomnak. Másfelől egy bizonyos összeget szerez magának a fegyenc, mivel kiszabadulásakor becsületes üzlethez kezdhét, s így nem lesz kénytelen megint joggalalan úton vagyonot szerezni.

Nálunk ez teljes tehetetlen. A helyett, hogy a foglyok munkálkodnának, egészen elpuhulnak a folytonos télenység miatt. Még a ki annakelőtte szorgalmas, dolgoszerető volt, az is heyeséghez szokik, s midőn kiszabadul, minden pénz nélkül, legelső gondja, hogy rosz tetteket tervel, hogy így megszerezze azon eszközöket, melyekkel anyagi szükségéit az életfenntartási ösztönnél fogva kielégítse.

Innen van az, hogy évről-évre szaporodik a büns visszaesők száma, s azok, a kik itt nálunk büntetésüket kiállották, kiszabadulásuk után nem sokkal, vagy nálunk, vagy más helyt megint fogságba kerülnek az előbb elkövetetthez hasonló büntetért.

Egyszer egy bünbeviszaesőtől azt kérdeztem: „miként van az, hogy ezelőlt pár nappal szabadult ki, és már ismét?“ Azt felelte reá a delinqens: „Uram, én becsületesül vényültem meg, hanem a minap kissé ittas állapotban tolvajságra vetemedtem, s a miatt félvi börtönre ítélték. Megvallom üszüitlen, a tömlőczben elszoklatkozik.“

